

2010 m.
Liepa
Nr. 7 (14)

VERSMĖ

Ariogalos parapijos laikraštis
Išėina mėnesio pirmą sekmadienį

JURGAIČIŲ KRYŽIŲ KALNAS

Ariogalos parapijos klebonas Gintautas Jankauskas

Liepos mėnesį popiežius Benediktas XVI kviečia krikščionis visur, ypač dideliuose miestuose, vaisingai prisidėti skleidžiant kultūrą, teisingumą, solidarumą ir taiką.

Žmogaus širdis ilgisi pasaulio, kur viešpatautų meilė, kur būtų dalijamasi dovanomis, statydinama vienybė, kur laisvė atrastų savo reikšmę tiesoje ir kur kiekvienas pagarbioje bendrystėje įgyvendintų savo tapatybę.

Liepos mėnesį liturginiame bažnyčios kalendoriuje yra minimos trys dvasinio susitelkimo vietos. Jose dvasingai galime praleisti laiką ir prisidėti prie bendro tikslo skleidžiant teisingumą, pamaldumą, solidarumą ir taiką.

Tai Žemaičių Kalvarijos atilaidai liepos 1 – 12 dienomis. Žemaičių Kalvarijos Dievo Motinos stebuklingasis paveikslas vainikuotas popiežiaus Benedikto XVI pašventintomis karūnomis 2006 m. spalio 8 d. Paveikslui suteiktas Krikščioniškų Šeimų Karalienės titulas. Atlaidų metu meldžiamės ne tik už šeimas, bet ir teisingumą, solidarumą bei taiką žemėje, kurioje kartu gyvename.

Dvasinę atgaivą tikintiesiems taip pat suteiks dalyvavimas Palaiminto Jurgio Matulaičio atilaiduose Marijampolėje liepos 11 – 18 d. Liepos 25 d. kviečia į atilaidus ir Jurgaičių Kryžių kalnas. Tai išskirtinė sakralinė vieta ne tik Lietuvoje. Ji pastoviai lankoma tikinčių ir netikinčių iš viso pasaulio. Kas dar nebuvote, kviečiame aplankyti. Po atviru dangumi parimę kryžiai jums šnibždės paliktus žmonių troškimus, prašymus, maldavimus...

Jurgaičių piliakalnis dažniau vadinamas Kryžių kalnu. Ant piliakalnio yra šimtai įvairaus dydžio kryžių, atvežtų ne tik iš įvairių Lietuvos vietų, bet ir iš užsienio (todėl ir vadinasi Kryžių kalnu). Rašytiniuose šaltiniuose Kryžių kalnas pirmą kartą minimas XIX a. viduryje. Kryžiai pradėti statyti po 1831 m. sukilimo. Kryžius imta statyti ant Jurgaičių piliakalnio po to, kai caro valdžia žiauriai susidorėjo su 1831 m. ir 1863 m. sukilimo dalyviais.

Apie 1900 m. šventa tapusi vieta ėmė traukti vis didesnes tikinčiųjų minias – žmonės kalne statydavo kryžius tikėdamiesi malonės. XX a. pradžioje Kryžių kalnas tapo sakraline vieta. Jį gausiai lankė žmonės, vykdavo pamaldos.

Sovietinei valdžiai kalnas ir čia esantys kryžiai liudijo apie lietuvių religingumą. Tai prieštaravo tuo metu skleistai sovietinei ideologijai, todėl 1961 m. prasidėjo Kryžių kalno naikinimas: jis buvo nušluotas su buldozeriais, mediniai kryžiai sudeginti, metaliniai – nuvežti į metalo laužą, akmeniniai ir betoniniai – užkasti. Prasidėjo „buldozerinio ateizmo“ epocha, trukusi beveik 20 m. Kalną saugojo milicija, buvo planuota teritoriją užtvindyti, Kryžių kalną paversti sunkiai prieinama vieta. Po kiekvieno griovimo (o jų būta keturių, 1964 – 1984 m.) Kryžių kalnas vis atgimdavo, nors betoniniai kryžiai buvo suklojami į kelius, mediniai – deginami, o metaliniai išvežami į laužą.

1988 m. Kryžių kalno reikšmingumas išaugo. Šiuo metu yra apie 52000 įvairiausių kryžių, koplytstulpių, šventųjų statulėlių bei paveikslų su ant jų sukabintais rožiniais. Kiekvienas kryžius turi savo istoriją ir savo intenciją. Piliakalnį puošia kryžių ažušas.

2006 m. gruodžio 28 – 29 d. naktį Kryžių kalnas degė maždaug 50 kvadratinį metrų plote.

Kryžių kalnas Katalikų Bažnyčios tikinčiųjų laikomas tikėjimo paminklu. 1993 m. rugsėjo 7 d. Kryžių kalne apsilankė popiežius Jonas Paulius II. Ten stovi koplyčia, kurioje popiežius aukojo Šv. Mišias. „Lietuviškoje Golgoteje“ šimtai tūkstančių žmonių iš Lietuvos ir kaimyninių šalių dalyvavo Šv. Mišiose. Popiežius laimino Lietuvą ir visą krikščioniškąją Europą (buvo tiesioginės televizijos transliacijos). Popiežiui Kryžių kalnas paliko gilų įspūdį ir jis išklė idėją prie jo pastatyti vienuolyną. 1995 m. tai padaryti pasiūlyta pranciškonams. 1997 m. prasidėjo vienuolyno statybos darbai ir 2000 m. liepos 8 – ają pranciškonų vienuolynas iškilmingai buvo pašventintas. Kryžių kalną puošia popiežiaus Jono Pauliaus II dovana Lietuvai – Krucifiksas. 2006 m. rugsėjį pastatytas taip pat ir popiežiaus Benedikto XVI kryžius.

Kryžių kalnas yra Šiaulių vyskupijos širdis. Jis laukia visų. Suraskime laiko pabūti čia tyloje ir maldoje.

TIKĖJIMO ŠVIESA

Kun. Vladas Luzgauskas

Tikėjimas mums reikalingas, kad galėtume tinkamai tvarkyti savo gyvenimą. Jis nurodo tikrąjį gyvenimo kryptį ir kelią, kuriuo turime eiti. Jis duoda mums atsakymą į be galo svarbius klausimus. Jis stiprina mus sunkiose gyvenimo valandose, teikia mums paguodos.

Tikėti žmogui yra natūralu. Tikintis žmogus už tiesą priima tai, ką Dievas sako. Tiesa, tikėjimas turi paslaptį ir žmogaus protui nesuprantamų dalykų. Žmogus gali netikėti, bet savo netikėjimo negali rimtai pagrįsti. O jei netikėti, tai kaip įtikinančiai išaiškinti šio materialinio pasaulio kilmę, gyvybės atsiradimą, žmogaus gyvenimo tikslą? Kaip išaiškinti krikščionybės atsiradimą ir jos išsilaikymą šimtmečių audrose? Genialusis žmonijos menininkas Mikelandželas Dievo maldavo tikėjimo. „Paduok man, Viešpatie, grandinę, kuri jungia visas dangaus dovanas, tai yra tikėjimą, prie kurio aš veržiuosi, bet kurį pilnai turėti neleidžia mano kaltės“. Kyla klausimas, kodėl mes tikime Dievą? Jei kiek daugiau protu pasvarstysime savo aplinką, tikėti Dievą mums vers regimasis pasaulis. Kai pažvelgiame į neapėpiamą pasaulį su žvaigždėmis, saule ir planetomis su neapsakomu grožiu bei tikslingumu, ar nekyla panaši mintis, kad visa tai sukūrė didysis menininkas Dievas. Milijonai, o gal net milijardai žvaigždžių pasakišku greičiu skrieja erdvių keliais. Tie vieninteliai keliai, kuriuose nebūna katastrofų. Kas parašė žvaigždėms ir planetoms eismo taisykles? Kokie kelių inspektoriai prižiūri jų vykimą? Net didysis Bažnyčios pašaipūnas Volteras blaivią valandėlę yra pasakęs: „Pasaulis mane stebina ir aš niekaip negaliu prileisti, kad šis gigantiškas laikrodys neturėtų laikrodininko“. O kas kliudo daugeliui stebint pasaulio tvarką ir tikslingumą pripažinti ir tikėti didįjį tvarkytoją Dievą? Galima su užuojauta nusišypsoti, kai teigiama, kad Dievą ir religiją pagimdžiusi gamtos baimė. Žmogus bijojo žaibų, žvėrių, audrų, todėl pradėjęs garbinti tas nepažabotas jėgas. Ko galėjo bijoti telegrafo išradėjas italas Markoni, miręs 1937 m.? Kokia baimė vertė tikėti Amerikos prezidentą Kenedį, kuris kas sekmadienį išklausedavo šv. Mišias ir priimdavo Komuniją? Kas vertė tikėti garšų rusų mokslininką Pavlovą ir daugelį kitų žymių žmonių? Kas galėtų tvirtinti, kad šiems vyrams trūko drąsos, mokslo ir išminties? Juk tai didieji žmonijos švyturiai. Kyla klausimas, kas verčia žmogų tikėti? Mokslas ar nemokslislikumas? Kultūra ar nukultūrėjimas? Jei išklausysim argumentus prieš ir už, visada nueisim su tais didžiausiais vyrais ir nepalaužiamai išpažinsim: „Tikiu Dievą“. O, kokia didelė brangenybė tikėjimo šviesa. Ir privalome suprasti, kad mums ne tik leista tikėjimu džiaugtis, bet ir nešti tikėjimą kitiems. Pasistenkime ir mes būti gyvo tikėjimo žmonėmis.

MANO PIRMOJI KOMUNIJA

Vanda

Aš su tėvais tada gyvenau Plikių kaime, Butkiškės parapijoje. Šeimoje buvome penki vaikai: trys broliai ir dvi seserys. Tėvai buvo dievobaimingi, padorūs žmonės. Broliai už mane buvo vyresni. Ir jie ruošėsi priimti šventąją Komuniją. Man tada buvo septyni metai. Oficialiai manęs

niekas nemokė. Bet padedama tėvelio ir mamytės aš ruošiausi savarankiškai. Apie mano ruošimąsi ir norą tėveliai pasakė klebonui ir man buvo leista ateiti kartu su broliais. Pamenu ėjome tą dieną į bažnytelę rimti, susikaupę. Ėjome padubysiais. Beeinant aš pamačiau žemuogę. Nuskyniau ją ir suvalgiau. Paėjusi pasakiau mamytei, ką padariau, sakė, kad negerai pasielgiau. Bet namo neliepė eiti. Nuėję į bažnyčią apie tai pasakėme klebonui. Bet jis mus nuramino ir leido priimti pirmąją šventąją Komuniją. Man tai buvo šventė. O gal kas ir daugiau. Nuo tos dienos praėjo daug metų. Užaugo mano vaikai. Auga anūikai. Gyvenu Ariogaloje ir esu šios parapijos parapijietė. Lankausi bažnyčioje. Bet dažnai prisimenu savo pirmąją Komuniją. Ir atsiranda mintis – o kažin, ar aš mokėjau įskiepyti savo vaikams, savo anūkams tokį gilų tikėjimą, šventų jausmų supratimą, kaip buvo įskiepytą man. Ar mes visi mokame taip padaryti, taip kruopščiai išauklėti savo atžalas. Juk kiek daug dabar skaudžių atsitikimų, bereikalingų netekčių, nepagarbos, meilės ir supratimo trūkumo. Ar viso šito pradžia ne ten anose vaikystės dienose, kur ne viskas buvo padaryta su giliu tikėjimu ir sąžiningumu? Susimąstykime.

BERŽAS IR AŠ

Janina Lošienė

Senas beržas palinko prie kelio,
Iki žemės nuleido šakas.
Parymot, pailsėt prie kamieno
Iš praeivių užaina kai kas.

Amžinybėn jis daug palydėjo.
Daug pagirdė jis savo krauju.
Ir mane jis svetur palydėjęs,
Sakė laimės nerasiu tarp jų.

Man ten svetimas kraštas, nemielas,
Kai trauka namo begalinė.
Laukia juk beržas, gelės laukų
Ir mylima mano gimtinė.

Bėgo prabėgo daug metų svetur.
Pavargęs, pražilęs sugrįžtu.
Nėra jau beržo namuose prie namų
Ir tėviškės aš nepažįstu.

Čia vedė draugai, draugės tekėjo.
Ir kam man ten vargti reikėjo.
Gal laimė radau, turtingas grįžau,
Nugairintas darbo ir vėjo.

Dabar supratau, ką aš padariau –
Jaunystės jėga jau parduota,
O tėviškė ta, kaip meilė sava,
Jaučiasi skaudžiai išduota.

Prie kelmo buvau, beržiukus mačiau
Aplinkui, kur beržas pasėjo.
Po saulės skraiste augo savo krašte,
Neblaškomai svetimo vėjo.

KĄ VEIKIA ARIOGALOS ŠAULIAI

Ariogalos 83 – osios šaulių kuopos vadai Algimantas Štaras

Ariogalos šauliai burtis pradėjo pirmieji rajone. Dar nebūdami šauliais mes jau aktyviai dalyvavome Parlamento gynime. Vėliau susibūrė iniciatyvinė grupė, kurioje buvo aštą P. Daugnora, V. Smitrius ir A. Štaras. Nutarėme ieškoti prieskario ir vėlesnių laikų šaulių, politkalinių, tremtinių, kurie galėtų dalyvauti šios organizacijos veikloje. Į mūsų kvietimą atsiliepė A. Surasnodomskis, A. Bardauskas, dabar jau išėję anapilin, J. Lukminas, St. Kondrotas ir kt. Pasisiuvome Šaulių vėliavą, uniformas. Viską padarėme už savo pinigus. Ariogalos bažnyčioje davėme priesaiką. Taip atsirado Lietuvos Šaulių sąjungos Ariogalos būrys. 1992 m. rugsėjo mėn. per pastaruosius penkiolika metų dalyvavome oficialiuose renginiuose: paminklų atstatyme – iškilmėse, minėjimuose, pagerbdavome savo narius ir kitus kovotojus už Lietuvos nepriklausomybę, aplankydavome juos ligos išiktus namuose. Taip atkreipėme dėmesį į mūsų organizaciją, ja daugelis Ariogalos gyventojų susidomėjo. Vėliau susibūrė šaulių ansamblis. Mūsų pasirodymais ariogališkiai likdavo patenkinti. Aktyvūs saviveiklininkai buvo J. Lukminas, St. Kondrotas, S. Rimkienė, A. Steponavičius, L. Meškauskas iš Putrių kaimo, A. Surasnodomskis ir kt. Per pastaruosius metus būrys išaugo į šaulių kuopą. Taip pirmiausia susibūrė jau pagyvenę šauliai. Tačiau mes didelį dėmesį skiriame jaunųjų

šaulių ugdymui. Tuo rūpinasi ir mūsų sąjungos vadai: reguliariai vyko jaunųjų šaulių stovyklos prie Betygalos, kurioje buvo ir mūsų jaunesni šauliai. Panašios jaunųjų šaulių stovyklos vyko Žašluose, Kleboniškyje, Kazlų Rūdoje. Jose iš Ariogalos dalyvavo apie dvidešimt jaunųjų šaulių. Ariogališkiai dalyvavo žygyje Radvilų takais. Nužygiavo apie 160 km. Iš 1560 dalyvių tikslą pasiekė 1000 keliautojų. Ariogalos jaunesni šauliai sėkmingai įveikė šią užduotį. Jaunųjų šaulių vadai S. Žilinskas – instruktorius. Jis lankė kursus Rukloje, svajotojų stoti į Karo akademiją. Reikia pasakyti, kad mes į savo veiklą įtraukiame ir tuos moksleivius, kurie nėra pavyzdžio elgesio. Dalyvavimas tose sukarintose stovyklose juos paveikia teigiamai, todėl tuo yra patenkinti tėvai ir mokykla. Mes esame pasirašę bendradarbiavimo sutartį su policija ir mokykla. Mokykla mums paskyrė patalpas, dabar turime savo kampa, kur galime laikyti savo inventorių. Mes esame budėję diskotekų metu, patuliavome Ariogalos gatvėse kartu su policijos pareigūnais. Bendraujame su Viduklės ir Raseinių šauliais, susitinkame įvairių švenčių metu, minėjimuose, nes mus sieja bendri tikslai.

SU MUZIKA VISĄ GYVENIMĄ

Antanas Kišonas

Ten, kur gyvenime yra daina, muzika, poezija, dailė, teatras, ten ir žmonės yra geresni: daugiau bendrauja, moka suprasti, užjausti, padėti, mylėti vienas kitą. Viena iš tokių savo gyvenimą surišusių su muzika ir daina yra Gėluvos moterų ansamblio vadovė Irena Jankauskienė. Šis ansamblis susikūrė tik prieš metus, bet jau pripažintas Gėluvoje, koncertavo Raseiniuose. Tai dešimties moterų būrys, kurioms prie širdies daina ir muzika. Irenai nuo pat mažų dienų muzika ne svetima. Ji dirbo kultūros namų Gėluvoje meno vadove. Dirbo su buvusios pradinės mokyklos mokinukais. Padėjo organizuoti įvairius jų renginius, mokė juos groti, dainuoti. Irenos duktė Eglė irgi eina mamos pėdomis – dainuoja su moterimis. Dirba Ariogalos gimnazijoje su knyga – bibliotekininke. Dingo Gėluvoje kultūros namai, uždaryta pradinė mokykla, jau nėra ir bibliotekos. Nėra tų kultūros židinių. Visur juos dabar pakeičia muzikuojančios – dainuojančios moterys. Pirmasis jų debiutas buvo pernai, atidarant Gėluvos bendruomenės namus. Galėtų daina ir muzika plėstis už Gėluvos ribų, kur tai išvažiuojant. O gal ir namuose suruošiant didelius renginius. Daug minčių ir sumanymų turi Irena. Bet juos įgyvendinti reikia ir lėšų. O šio laikmečio politikai, esantys valdžioje, kultūrinius reikalus, duodančius žmogui dvasinį peną, nustūmė į paskutiniąsias vietas. Ir tuo savo nesupratimą teisina lėšų trūkumu, mokinių kaimuose mažėjimu, nereikalingumu žmogui knygos. Tai skaudžiai pergyvena ir dainuojančios Gėluvos moterys su savo vadove. Štai, sako, ir garsiausias Jonines Gėluvoje ant Birutės kalno kai reikia suruošti, tai į finansinės paramos prašymą ir ieškojimą, galintieji tai padaryti, žiūri kreivai, net pasišaipto.

O moterys su Irena Gėluvoje vis tiek dainuoja. Ir per Jonines čia degė laužai, skambėjo dainos. Tik nelengva, – prasitaria Irena. Ir sveikatai tas darbas nepadedą. Bet ką padarysi. Ne vien duona ir pinigais žmogus sotus. O be dainos ir muzikos gyvenimas nepilnavertis. Taip ir šildo Gėluvą žmonės, kurie myli meną.

Jūsų žiniai:

- 2 – 12 d. – Žemaičių Kalvarijos atlydai
- 6 d. – Mindaugo karūnavimas. Valstybės diena
- 11 – 18 d. – Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlydai Marijampolėje
- 11 d. – Šv. Benediktas, Europos globėjas
- 15 d. – Žalgirio mūšio diena
- 16 d. – Šv. Mergelė Marija Škaplierinė
- 26 d. – Šv. Ona
- 29 d. – Šv. Morta

Dėkojame:

– parapijietei Vandai už finansinę paramą laikraščelio leidybai.

Laikraščelį leidžia: Spaudos grupė

Redaktorius: Antanas Kišonas, tel. 842859144, 861624376